

PHYTOPHTHORA LATERALIS

ZAGROŻENIE DLA OZDOBNYCH I IGLAKÓW W POLSCE

Objawy porażenia przez *Phytophthora lateralis* na żywotniku wschodnim; fot. Alexandra Schlenzig, SASA, Edynburg, Wielka Brytania; <https://gd.eppo.int/taxon/PHYTLA/photos>

Objawy porażenia przez *Phytophthora lateralis* na cyprysiku Lawsons; fot. Alexandra Schlenzig, SASA, Edynburg, Wielka Brytania; <https://gd.eppo.int/taxon/PHYTLA/photos>

Ulotka nie jest przeznaczona do wykorzystania w celach komercyjnych.

Zasięg występowania

Lęgnowiec *Phytophthora lateralis* występuje w Ameryce Północnej (Kanada, USA), Ameryce Południowej (Argentyna), Azji (Japonia, Tajwan). W Europie został stwierdzony we Francji, Holandii i Wielkiej Brytanii (Anglia, Irlandia Północna i Szkocja).

Rośliny żywicielskie

Głównym żywicielem jest cyprysik Lawsona (*Chamaecyparis lawsoniana*). Ponadto porażane są inne gatunki z rodziny cyprysowatych (*Cupressaceae*), takie jak kilka dalszych gatunków cyprysików (*Chamaecyparis spp.*), cis pacyficzny (*Taxus brevifolia*), żywotnik wschodni (*Thuja occidentalis*), jałowiec pospolity (*Juniperus communis*) i mikrobiota syberyjska (*Microbiota decussata*). Odnotowano także występowanie patogena na petunii (*Petunia spp.*) i barwinku (*Vinca spp.*).

Objawy występowania i szkodliwość

P. lateralis infekuje przede wszystkim korzenie żywicieli, wywołując nekrozy, które sięgają do dolnej części łodygi. Uszkodzenie korzeni przyczynia się do żółknięcia, brązowienia i zasychania liści. Na szyi korzeniowej, poza niewielkimi wyciekami żywicy, nie są widoczne prawie żadne zmiany kształtu i zabarwienia powierzchni kory, dlatego wykrycie objawów infekcji wymaga nacięcia kory w celu wyśledzenia pod nią nekrozy łyka.

Zainfekowane korzenie wydają się nasiąknięte wodą i są zwykle cynamonowo-brązowe.

Usunięcie kory z zainfekowanej szyi korzeniowej może wykazać wyraźną granicę między zdrową tkanką, a ciemnobrązową martwą tkanką.

W kambium widać czarną, linię nasączoną żywicą. Bezpośrednie infekcje nadziemnych części roślin powodują również przebarwienia liści, a także obumieranie gałęzi, czasami z małymi zrakowaciałymi obszarami (krwawiące raki) i brązowymi zmianami korowymi.

Brak szczegółowych danych nt. objawów porażenia na petunii i barwinku.

W Stanach Zjednoczonych patogen wywołuje szkody przede wszystkim na cyprysiku Lawsona, w stanowiskach naturalnych, w szkółkach oraz w produkcji drewna tego gatunku.

W przypadku przeniknięcia patogena do Polski np. wraz z materiałem szkółkarskim gatunków żywicielskich, prawdopodobnie byłby on w stanie rozwijać się i zadomowić się u nas.

Sposoby rozprzestrzeniania i przenikania

Z rośliny na roślinę zarodnie i zarodniki płytkowe patogena przenoszone są podczas ruchu powietrza i opadów deszczu. Na dalszy dystans jest on przenoszony wraz z roślinami żywicielskimi, zwłaszcza do sadzenia oraz ich częściami, np. gałęziami.

Wymagania fitosanitarne

W Unii Europejskiej, a tym samym w Polsce *P. lateralis* nie podlega obowiązkowi zwalczania (nie jest to agrofag kwarantannowy w Unii).

Opracowanie: Witold Karnkowski, wyd.1, czerwiec 2024